

I houba může být novinář

Metodický materiál
pro práci s knihou
na 2. stupni ZŠ

Tento materiál byl připraven v rámci projektu Czechia 2026 – čestné hostování ČR na Frankfurtském knižním veletrhu.

www.czechia2026.com

Metodické listy pro 2. stupeň základních škol zpracovalo Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského.

FRANKFURTER
BUCHMESSE

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO

Autorka

Edita Vaníčková Makosová, NPMK

Redakce

Eva Čechová

Kniha

DVOŘÁK, Jiří. *Myko: kompletní zpravodaj ze světa hub*. Praha: Baobab, 2023.
ISBN 978-80-7515-168-1.

Téma

tvorba tematického časopisu, kritické čtení

Anotace programu

Čtenářská a tvůrčí dílna

Cílová skupina

6.–8. třída

Časová dotace

90 minut

Základní gramotnost

Čtenářská a pisatelská

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Český jazyk a literatura

Klíčové kompetence

Kompetence komunikační, Kompetence k řešení problémů

Průřezová témata

Mediální výchova

Úprava pro handicap

Potřebné pomůcky

tabule, flipchart, ukázky textu, příruční knihovna, přístup na internet, papíry A4

Klíčová slova

houby; mykologie, všeobecnosti a zajímavosti; pro čtenáře od 6 let; Magnesia Litera – oceněné knihy; White Ravens – oceněné knihy, populárně-naučné publikace; publikace pro děti

Anotace knihy

Jsou důvtipné, inteligentní, komunikují a propojují se spolu na obrovské vzdálenosti, rozkládají i stavějí, mizí a zase se objevují, přizpůsobují se a proměňují, přežívají bez ničeho, nepříteli se brání mírumilovnými způsoby, léčí sebe i druhé, jsou krásné, rozmanité a tajuplné.

Osnova programu

Evokace

Žáci se snaží odpovědět na otázku rozdílu mezi různými typy médií – noviny, časopisy, televizní zpravodajství, internetová zpravodajství... Odpovědi dětí píšeme na tabuli, pokud není jasný rozdíl, dohledáváme definice z otevřených zdrojů. Cílem je formulovat přesněji, co je časopis (periodicita, tematické zaměření, rubriky).

Uvědomění

Aktivita č. 1

Žáci jsou rozděleni do max. 10 skupin (je možné pracovat ve dvojici, trojici). Při menším počtu žáků může jedna skupina pracovat s více texty. Každá skupina obdrží jednu ukázkou „článku“ z fiktivního časopisu Myko, ze začerněným názvem rubriky.

Potřebují houby kyslík? Myko (2), str. , Houbomilové a houbožrouti. Myko (4), str. 6–7, Může alkohol vzniknout sám od sebe? Myko (4), str. 3, Zasáhl osud. Myko (5), str. 2, Ukazují lišejníky, kde je sever? Myko (5) str. 5, WorldWoodWeb. Myko (6) str. 8, Kdo s kým? Myko (6), str. 6, Jak naplánavat městskou dopravu. Myko (8), str. 4, Všechno nej – aneb houbové rekordy. Myko (9), str. 6–7, Ministrům školství všech zemí a světadílů. Myko (10), str. 4.

Články lze rozdělit podle náročnosti a délky textu. Žáci dostanou seznam rubrik, které je možné v časopisu Myko nalézt: **Obrazová reportáž, Interview, Rozhovor, Ptáte se nás, Sportovní rubrika, Inzerce, Ze společnosti, Otevřený dopis, Reportáž.**

Úkolem žáků je přečíst si text a rozhodnout, do jaké rubriky by jej zařadili. Názor skupiny musí obhájit. Společně je s knihou v ruce podíváme, zda jsou odpovědi správně. 20 min.

Aktivita č. 2

Žáci si vyberou text jiné skupiny a přečtou ho znovu s použitím metody I.N.S.E.R.T. ✓ Udělej fajfku na okraji textu, jestliže určitá informace v textu potvrzuje, co jsi věděl/a nebo sis myslel/a, že víš. – Udělej minus, jestliže je informace, kterou čteš, v rozporu s tím, co víš. Tímto znaménkem můžeš označit také nějaký rozpor uvnitř textu. + Udělej plus, jestliže informace, kterou se dozvíš, je pro tebe nová a zároveň důvěryhodná. ? Udělej otazník, jestliže se objeví informace, které nerozumíš, která tě mate nebo o které by ses chtěl/a dozvědět více. 10 min.

Aktivita č. 3

Vlastní číslo časopisu – žáci hlasováním vyberou téma, kterému se bude věnovat jejich časopis. Navrhovaná témata: PODMOŘSKÝ SVĚT, LIDSKÉ TĚLO, MRAVENIŠTĚ NEBO VČELÍ ÚL. Je možné na výběru tématu spolupracovat s vyučujícím přírodních věd a konzultovat výběr tématu s ohledem na aktuálně probírané učivo. Třída se rozdělí na jednotlivé redakční týmy podle rubriky, kterou tematicky připraví do časopisu. Žáci mohou přijít i s dalšími nápady na rubriky, které nebyly uve-

deny v aktivitě č. 1. Žáci mají přístup k otevřeným zdrojům a populárně naučným knihám ze školní knihovny, ze kterých mohou čerpat informace o zpracovávaném tématu. *20 min.* Zpracovaný článek přepíše a případně překreslí na papír s předem určeným rozsahem celá A4 nebo polovina strany A4 a odevzdá šéfredaktorovi, který časopis zkompletuje. Třída mezitím vymyslí a odhlasuje název časopisu. *20 min.*

Reflexe

Žáci pomocí metody semafor odpovídají na otázky: Dozvěděl jsem se dnes něco nového o rozdílech v publicistických stylech? Dozvěděl jsem se dnes něco nového o houbách? Překvapila mě dnes nějaká z nových informací? Jak bylo náročné získané informace přeformulovat do požadovaného formátu? *5 min.*

Cíle lekce

1. Žák chápe náležitosti publicistického stylu. Rozumí rozdílům v různých formách zpravodajských rubrik.
2. Žák rozumí stavbě mediálních sdělení ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost).